

Vydané 17. 12. 2020 číslo výtlačku
4 / 2020

MALUŽIŇSKÉ NOVINKY

www.obecmaluzina.sk

Čas je všetko...

Ďalší rok je za nami a mnohí z nás si povzdychnú: „Dni plynú tak rýchlo“. Ale skúsme sa zamyslieť, ako trávime svoj čas. Nedávno som si vypočula príbeh, o ktorý sa chcem s vami podeliť.

Na smrteľnej posteli si Alexander Veľký zavola svojich generálov, aby im prezradil svoje posledné tri prania. Prvé- keď zomriem, nech moju truhlu nesú najlepší lekári. Druhé- celé moje bohatstvo, peniaze, zlato, drahé kameň nech je rozsypané pozdĺž cesty k cintorínu. Tretie - moje ruky nech sú voľné a nech visia z rakvy tak, aby ich všetci videli. Jeden z jeho generálov, ktorého toto posledné pranie prekvapilo, požiadal Alexandra Veľkého o vysvet-

lenie. A on mu odpovedal: „Chcem, aby moju truhlu niesli najlepší lekári na dôkaz toho, že až príde čas pozrieť sa smrti do očí, tak **ani tí najlepší lekári na svete nemajú tú moc uzdravovať**. Chcem, aby bola cesta, ktorá vedie k cintorínu obsypaná mojimi pokladmi, nech každý vidí, že **materiálne bohatstvo získané na zemi, aj na zemi zostane**. Chcem, aby keď ma ponosú, kývali ruky voľne vo vetre, aby ľudia pochopili, že **sme prišli na tento svet s holými rukami a s holými rukami ho aj opúšťame** a že ten najcennejší poklad zo všetkého sme si už vyčerpali. Je ním čas“.

Život je jedna veľká záhadná krásna a veľkou pravdou je, že do hrobu si nič so sebou nezob-

berieme. Ani peniaze, ani majetok. Tie nám len môžu spríjemňovať život tu, na zemi. To, čo sme dostali darom a má najväčšiu cenu, je náš čas. A ten je obmedzený. Čas si nevieme vyrobiť, ani si ho nevieme kúpiť. A tak, keď sa rozhodneme niekomu darovať čas, darovali sme mu vlastne časť vlastného života, ktorý si už nikdy nemôžeme vziať späť. Náš čas, je náš život! Vieš si nájsť dostatok času na tých, ktorých skutočne miluješ? Darujme čas svojim blízkym, priateľom. A to nielen počas Vianoc. Za redakčnú radu prajem príjemné vianočné sviatky, veľa zdravia a splnených prání v novom roku.

-MaŠpanková-

Milí bratia a sestry, milí priatelia !

Opäť tu máme Vianoce. Prišli aj v tomto roku, ktorý je však celkom iný, ako roky predchádzajúce. Celý svet, v ňom aj našu krajinu, naše rodiny viacerými spôsobmi ovplyvnila nová choroba, ktorá zmenila naše zaužívané spôsoby fungovania aj v zamestnaní, v školách, či cirkevno- zborovom živote. Priniesla nám mnohé neistoty a obavy o zdravie a život seba, svojich blízkych a celú našu budúcnosť. Niektorí sa s ňou popasovali, iní žiaľ tento boj nezvládli a už nie sú medzi nami.

Nám, ktorým bolo dopriate dožiť sa tohtoročných vianočných sviatkov zaznieva výzva, aby sme sa z tohto neľahkého obdobia poučili a uvedomili si, čo je v živote skutočne dôležité. Priznajme si, že mnoho vecí sme už brali ako samozrejmosť a zabúdali sme za ne ďakovať. Šírenie pandémie nás v rýchlom spôsobe života na chvíľu zastavilo a prinútilo nás zamyslieť sa nad zmyslom nášho snaženia, aj nad krehkosťou ľudského života. Chvilke oddychu čakajú viacerých z vás aj počas týchto vianočných sviatkov. Nebuďte ľahostajní voči svojmu duchovnému životu. Prežité sviatky Vianoc vo viere, prijímajúc ten najväčší dar

Vianoc, ktorý nám Pán Boh dáva v narodenom Spasiteľovi sveta. Pán Ježiš hovorí: „Ja, svetlo, prišiel som na svet, aby nikto nezostal v tme, kto verí vo mňa.“ J 12,46 S narodeným betlehemským dieťaťom Ježišom prichádza svetlo do všetkej tmy tohto sveta. Ježiš sa narodil medzi nás, aby nik, kto verí v Neho nezostal v tme strachu, zúfalstva, či beznádeje. Prišiel do nášho sveta, aby naše srdcia naplnil pokojom, istotou Jeho blízkosti, pomoci a nádeje v každej chvíli života, aj pri smrti. „To svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila.“ J 1,5 Kristus, ako svetlo sveta chce svietiť aj nám v každej ťažkosti a dať nám nádej do budúcnosti. Preto sa narodil v mestečku Betleheme. A tiež preto, aby menil tento svet a v ňom aj nás. Pán Ježiš povedal: „Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasle-

duje, nebude chodiť v tme, ale bude mať svetlo života.“ J 8,12 Kto vo viere prijal narodené betlehemské dieťa za svojho Pána a Spasiteľa, už nebude žiť v tme hriechu. Nebude šíriť klamstvá, ohovárania, nenávisť a podporovať nespravodlivosť, ale bude žiť vo svetle pravdy, spravodlivosti a lásky k Pánu Bohu, aj k ľuďom.

Vianoce nazývame aj sviatkami radosti, pokoja, lásky a dobrovosti. Prosme za seba aj za celé ľudstvo tohto sveta, nech tieto hodnoty okolo seba šírimo nielen počas sviatočných chvíľ, ale aj po všetky dni nášho života.

Prajem vám a vašim blízkym pokojné prežitie vianočných sviatkov a v novom roku nech vám narodený Spasiteľ žehná a ochraňuje vás na každom kroku.

Vaša sestra farárka

Služby Božie počas Vianočných sviatkov:

Štedrý večer	Nižná Boca o 15.30 hod.	Kráľova Lehota o 17. a 18.00 hod.
1. sl. vianočná	Kráľova Lehota o 10.00 hod.	Nižná Boca o 13.30 hod.
2. sl. vianočná	Kráľova Lehota o 10.00 hod.	
Nedeľa po Vianociach	Kráľova Lehota o 10.00 hod.	
Silvester	Nižná Boca o 15.30 hod.	Kráľova Lehota o 17.00 hod.
Nový rok	Kráľova Lehota o 10.00 hod.	

Vo filiálke Vyšná Boca sa naďalej uskutočňuje generálna rekonštrukcia chrámu. Služby Božie sa v kostole z tohto dôvodu stále nekonajú. V prípade, že by ste chceli finančne prispieť na opravu kostola, svoje príspevky môžete zaslať na číslo účtu :

SK17 0900 0000 0003 3323 3400, vedený v SLSP, a.s. pobočka Lipt. Hrádok. Ďakujeme.

Starostove novinky

Kultúrna pamiatka „Hostinec“. Strechu nad hlavným objektom Hostinca sa nám podarilo zrealizovať do polovice novembra. V budúcom roku budeme pokračovať v rekonštrukcii strechy nad pivnicou a zároveň začneme s nevyhnutnými statickými úpravami na objekte. Na tieto úpravy je v návrhu rozpočtu vyčlenených 8000 €. Tohto roku nebola pre iné priority v oblasti kultúry vyhlásená výzva na dotácie na opravy kultúrnych pamiatok.

Teraz prebieha spracovanie projektovej dokumentácie na zvýšnú rekonštrukciu objektu, ktorú musí schváliť Krajský pamiatkový úrad.

Odpadové hospodárstvo. Poplatok za vývoz komunálneho odpadu sa v budúcom roku zvýši o 3 € na osobu. Celkový poplatok tak bude 17 € na osobu a rok. Dôvodom je zvýšenie poplatku zo strany prevádzkovateľa smetiska a navýšenie poplatku (už tretí rok po sebe) pre Envirofond.

Na doručenie Dohody o domácom kompostovaní, o ktoré som Vás požiadal v minulých Malužinských novinkách, reagovalo zatiaľ iba 12 domácností. Apelujem preto na Vás, aby ste tak urobili do konca januára.

Od októbra boli vyvezené odpadové vody z 9-tich žump a odpadové kaly z 2-och bytových čističiek, tj. 28 domácností si splnilo svoju povinnosť. V zimnom období (pri mínusových teplotách) už nebude možné túto službu poskytnúť.

Hasičská zbrojnica. Úprava vstupov k hasičskej zbrojnici bola uskutočnená

svojpomocne. Obecný úrad vynaložil na materiál 425 €. Výkopové práce sa začali 15. 9. , kde sa zapojilo 9 brigádnikov a kuchárky, ktoré varili guláš. Na dokončenie vjazdov bolo potrebných ešte 5 brigád, ktoré všetky odpracoval veliteľ Robo Ozdinyi a nádejní budúci hasiči František a Adam Chytilovci, za

čo im patrí poďakovanie. V novembri sme dokončili montáž vešiakových panelov a lavíc na odkladanie hasičskej výstroje. Pri montáži nám profesionálne pomohol Marián Juríček (bývalý kolega). Materiál dostali hasiči od Drevoyny. Za opracovanie dielcov a kovanie zaplatili 165 €.

Obmedzenie rýchlosti jazdy na vŕšku. Po schválení projektu Okresným dopravným inšpektorátom v Liptovskom Mikuláši je spomaľovač na vŕšku zrealizovaný. Zakúpenie značiek a spomaľovacieho prahu nás stálo 261 €, montáž sme si urobili vo vlastnej réžii.

Aj tento rok pri lavičkách na námestí svieti pekný vianočný stromček, ktorý nám venovala Lesná správa. O nájdenie, spílenie a osadenie sa postaral Rado Petrulák, Zdeno a Rudo Bartkovci a Martin Petrenka. Prevezený bol

tentoraz obecným traktorom. Za ochotu a nezištnosť všetkým ďakujeme. O vianočnú výzdobu v obci sa postarala už tradične firma Plošiny Straka z Dovalova a náš pracovník Marián Vernarec.

Druhý rok starostovania ubehol ako voda. Keď sa naň spätne pozriem, mám pocit, že sme nezaháľali, aj keď zo spoločenských aktivít sme museli upustiť a sústrediť sa na „boj“ proti novému vírusu. Nemôžeme sa tváriť, že sa nič nedeje – v jednom roku desaťtisíce nakazených a vyše tisíc mŕtvych...! Či tomu veríme, alebo nie, je to smutná realita. Nedajme sa pomýliť politickými populistami. Preto ďakujem všetkým, ktorí ste absolvovali odporúčané testy. Pre zúčastnených Malužinčanov (135 v prvom a 120 v druhom kole) boli na 100% negatívne.

Vážení spoluobčania, záverom sa chcem poďakovať za každé Vaše povzbudivé slovo, ochotu pomôcť a akúkoľvek spoluprácu pri

riešení našich každodenných alebo dlhodobých úloh. Napriek schváleným obmedzeniam, ktoré budú sprevádzať tohtoročné Vianočné sviatky, Vám prajem ich radostné a pokojné prežitie a do nového roku veľa odvahy, vzájomného porozumenia a zdravia.

Najstaršie obyvateľky Malužinej „Aj my sme boli mladé a krásne“

Pani Marta Korbíniová - 93 rokov, vdova. Pochádza z Vyšnej Boce. V Malužinej býva pätnásť rokov. Vychovala 4 deti. Z nich žije už iba jedna, Zlatica. Najmladšia, 38 ročná, bola niekoľko rokov nezvestná. Našli ju mŕtvu. Táto tragédia iste pridala vrásku na čele i ranu na dušu. Pani Korbíniová má 6 vnúčat, 7 pravnúčat, 4 prapravnúčatá. V rokoch staroby potešujú človeka spomienky na mladosť a starostlivosť blízkych, ale aj pozornosť okoloidúcich. Pani Korbíniová rada zakývala každému, kto ju z cesty zbadal na balkóne a pozdravil ju. Teraz sa o ňu stará dcéra a vnuk Zdenko.

Pani Kvetoslava Kubinská - 90 rokov, vdova. Pochádza z dediny Horné Slnie (pri Trenčíne). Vydala sa za chlapca z Malužinej. Mali spolu tri deti. Minulý mesiac sa musela rozlúčiť s najmladším Lubom (58r). Pani Kvetoslava má 5 vnúčat, jednu pravnúčku. Hoci jej zdravotný stav ja vážny, ona pri svojej dobrej pamäti odhodlane bojuje so svojim vekom. Ovláda mobilný telefón, s ktorým komunikuje so svojimi

blízkymi. Jej najkrajšie spomienky sú z povolania pôrodnej asistentky, ktoré vykonávala celý svoj produktívny život. „To bola moja najväčšia radosť, keď sa narodil nový človečik a všetko bolo v poriadku.“

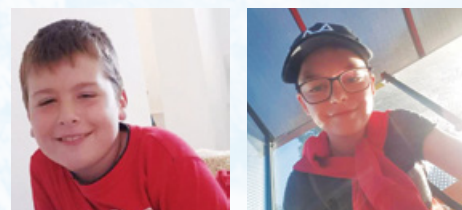
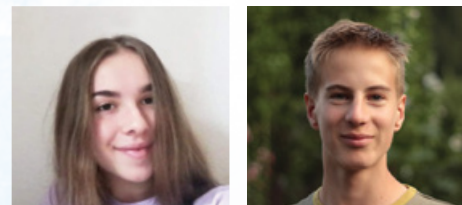
Pani Anastázia Šušelová - 90 rokov, vdova. Pochádza z Lipt. Osady. Na Malužinú prišla vo svojich 15 rokoch doopatrovať starú mamu. So svojim mužom vychovala 6 detí. Tiež zažila bolesť z odlúčenia svojich detí. Prvý sa predčasne narodil, žil len pár dní. Druhý žil deväťnásť rokov, keď tragicky zahynul v Tatrách. Rodina sa rozrástla a to požehnane: 25 vnúčat a 18 pravnúčat. Pani Šušelová bola neustále - od svojho detstva až po dni staroby obkolesená deťmi, ktorým rozdala celé svoje srdce a radosťnú starostlivosť. A nie len svojim. „U nás bolo stále veľa ľudí, bolo sa treba obracať. Ale keď som sa pomodlila, všetko sa dalo.“ Teraz žije v kruhu rodiny svojej dcéry.

K týmto starým mamám by sme mohli pripísať aj pani Valériu Ríšikovou. Milá usmievavá pani, ktorá ešte donedávna chodievala do obchodu s ruksačikom a paličkou. Dožila sa 91 rokov. Umrela v septembri, po krátkom pobyte v domove dôchodcov. Nech odpočíva v pokoji.

Naším najstarším žijúcim starým mamám prajeme veľa zdravia a veľa láskavých ľudí, ktorí im pomôžu niesť ťažobu veku.

Dôchodcom!

V jedno jesenné nedeľné popoludnie sa v obecnom rozhlase ozvalo: „Milí spoluobčania, dôchodcovia. Táto relácia je určená Vám. Keďže tohtoročné spoločné posedenie sa v súčasnej situácii muselo zrušiť, prijmite od nás týchto pár milých básničiek, ktoré Vám prečítajú Vaše vnúčatá a pár pesničiek, ktoré Vás tiež iste potešia. Na chvíľu si posedzte pri okne, alebo na lavičke. Dúfam, že nás technika nesklame a táto polhodinka nebude pre Vás prídlhá.“

Takto sa prihovoral dôchodcom Adam Chytil. Potom pokračovali básničky, riekanky, ktoré si pripravili deti z našej obce - Jurko Divok, Tomáško Hellebrandt, Veronika Lištiaková, Lilka Šišková a Ninka Hideghétiová. Pásmo pripravila Petra Gulašová, technicky natočil a spracoval pán starosta. Aj my, poslanci OZ a pracovníci obecného úradu sa pripájame ku gratulácii. Je nám ľúto, že sa nemôžeme stretnúť osobne, zaspievať si a zaspomínať. Tak si aspoň spomeňme na posledné posedenie, na nemotorné tanččky našich škôlkárov, na básničky a pesničky, ktoré nás pobavili a rozosmiali. Vy, dôchodcovia, ste našou inšpiráciou. Obdivujeme vašu pracovitost a vytrvalosť. Nebáli ste sa fyzickej práce, či už v zamestnaní, pri stavbe domu, alebo pri práci v záhradke. Prajeme vám, aby ste boli obklopení láskou a pozornosťou svojich blízkych. „Prajeme vám veľa zdravia, šťastia a radosť v kruhu svojich najbližších,“ zakončil pásmo Adam Chytil za všetkých účinkujúcich. A Jurko Divok pridal túto básničku.

Natrhám si kvety pod lesom na stráni,
vám starí rodičia, kytku dám do dlani.
Hoc vlas vám šedivie a zrak sa zakalí,
prijmite od detí najkrajšie pozdravy.
Prijmite kytičku, čo slzou prevlhla
aj mne sa tiskajú slzy tiež do hrdla.
Nech sa vám predĺži životná vaša púť,
želáme zo srdca, vaša vnučka i vnuk.

-MaŠpanková-

Mikuláš u vás doma

Pomaličky sa blížíme ku koncu roka. Bilancujeme. Rok 2020 bol náročný. Pandémia koronavírusu obmedzila naše spoločenské aktivity v obci. Utlmila ich. Začiatok decembra však tradične patrí sviatku sv. Mikuláša. Je to stará tradícia, ktorá je v obľube hlavne u detí. Nesie v sebe symboliku radosti z obdarovania svojich blízkych. Každé dieťa netrpezlivo očakáva, čo mu Mikuláš nadelí do topánky. Kvôli opatreniam nebolo možné stretnúť sa na námestí pod rozsvieteným vianočným stromčekom tak, ako sme boli zvyknutí po minulé roky. K deťom však Mikuláš predsa len zavítal. Oprášili sme starý zvyk. 6. decembra Mikuláš chodil od domu k domu a navštívil každé dieťa, ktoré sa nebálo a otvorilo dvere jemu a jeho druž-

ne. V maske Mikuláša sa skrýval Ferko Chytil. Nechýbal tiež anjel v podaní Adamka Chytila a ani čert. Tejto role sa ujal Matúš – Ferkov spolužiak. Kto sa nehanbil, mohol Mikulášovi zarecitovať básničku, prípadne povedať o dobrom skutku, ktorý počas roka vykonal. Za odmenu získali sladký balíček. Zistili sme, že máme naozaj poslušné deti, žiadne rodičov nehnevá, aspoň tak zneli ich odpovede. Ako každý rok Mikuláš priniesol prvý vánok vianočnej atmosféry, ktorá vyvrcholí o pár dní Štedrým dňom. Dúfam, že o rok, keď nás Mikuláš opäť poteší svojou návštevou, sa spoločne stretneme na námestí a toto obdobie, ktoré prežívame, bude už len spomienkou.

-kbertkova-

Lesná správa Malužiná má nového šéfa...

Lesná správa Malužiná patrí spolu s ďalšími 4 Lesnými správami (Čierny Váh, Teplička, Liptovská Osada a Ľubochňa), pod odštepny závod Liptovský Hrádok. Nie je tajomstvom, že Lesy SR plánujú rozsiahlu reorganizáciu, ktorej výsledkom by mala byť optimalizácia procesov a tiež zníženie stavu pracovníkov. Lesná Správa Malužiná má od 1. 5. 2020 nového vedúceho - Ing. Jána Vrbenského. Dovolila som si urobiť s ním rozhovor priamo na jeho pracovisku. Privítal ma usmiaty, charizmatik človek, ktorý vie o svojej práci rozprávať s takým zánietením. Pán Vrbenský pracuje v odbore lesného hospodárstva bezmála 25 rokov. Počas svojho pôsobenia vystriedal niekoľko postov, do Malužinej nastúpil z postu riaditeľa odštepneho závodu Liptovský Hrádok. Skúsenosť s riadením Lesnej správy už má z Ľubochne, kde bol pred niekoľkými rokmi vedúcim.

» Lesy SR majú veľký podiel na príjmoch z dane z nehnuteľnosti pre našu obec. Preto nás zaujíma, aký vplyv budú mať avizované zmeny na chod Lesnej správy v Malužinej, či už v materiálnej alebo v personálnej oblasti.

Na Lesnej správe v Malužinej pracuje v súčasnosti 13 pracovníkov. Z toho 9 lesníkov, 3 technici (pestovateľ, ťažbár, ochranár) a 1 vedúci. Liptovský Hrádok je najväčší ihličnatý závod, ktorý spravuje cca 60 tisíc hektárov lesa. Malužiná má v správe 8300 hektárov lesa. Je predpoklad, že zamestnancov prepúšťať nebudeme. Práce súvisiace s ťažbou a s pestovateľskou činnosťou budeme naďalej realizovať dodávateľským spôsobom. Na tieto práce máme uzatvorené dlhodobé rámcové zmluvy.

» Je pravdou, že pod Lesnú správu Malužiná patrí aj bývalý školský lesný podnik Strednej lesníckej školy v Liptovskom Hrádku?

Áno. K pričleneniu Svarína došlo v roku 2002. Samozrejme aj v súčasnej dobe je umožnené a prebieha praktická výučba študentov lesníckej školy na tomto území.

» V roku 2020 máte predpísaný etát vyťažiť 25 tisíc kubíkov dreva. Ak splníte ročný plán, aký bude predpoklad ťažby na rok 2021? Ako je to s kalamitnou ťažbou?

V súčasnom období sa vykonáva hlavne kalamitná ťažba. V malej miere výchovná

ťažba – prebierky. Proces samotnej ťažby je v súčasnosti trochu zložitejší. Náhodnú ťažbu (kalamitu) treba najskôr ohlásiť orgánu štátnej správy na úseku Životného prostredia a Štátnej ochrane prírody. Na základe kladných vyjadrení následne realizujeme ťažbové zásahy.

» Je známe, že Lesy SR nedostávajú žiadne dotácie od štátu. Ročne musia odviesť do štátneho rozpočtu 5 miliónov EUR. Ako si splní štátny podnik záväzok, keď vykazuje stratu?

Odvod do štátneho rozpočtu sa dá kompenzovať. V roku 2020 Lesy SR ako formu kompenzácie vysadili 1 milión sadeníc, z čoho odštepny závod Liptovský Hrádok vysadil takmer 90%.

» Lesy SR ponúkajú na prenájom chaty. Počíta sa do budúcnosti aj s takýmto príjmom?

Áno. Agroturistika je jednou z alternatívnych zdrojov príjmu, hoci niektoré doliny nie sú elektrifikované a teda chaty sú bez elektriky. Tak je to aj s Malužinskou dolinou. Na prenájom ponúkame chatu na Hodruši, na Tajchu a Chorupnom počas celého roka, samozrejme okrem poľovnej sezóny. Nezanedbateľné je aj rybné hospodárstvo. Poplatkový rybolov je stále v trende.

» Keď spomínate rybne hospodárstvo, čo bude s Tajchom v malužinskej doline?

Tajch je v zlom technickom stave. Hrádza je staticky narušená. Navyše skazu robí nový obyvateľ doliny bobor. Vodohospodársky dozor prikázal znížiť hladinu vody zo 7 metrov na 2 metre. Tajch sa vypustí, vyčistí od nánosov bahna a kveteny a napustí sa už len do výšky 2 metrov. Čakáme na výzvy z fondov z EÚ. Ak by takéto výzvy boli, určite o ne zabojujeme. Z fondov EÚ bol v minulosti zrekonštruovaný Tajch v Ľubochňanskej doline. Odporúčam všetkým navštíviť toto nádherné miesto. Bol tam vybudovaný prístrešok s krásnym výhľadom. Je to vhodné miesto aj pre milovníkov cyklistiky.

» Poľovníctvo je v našej doline preslávené. Podľa Vašich slov k nám prichádzajú poľovníci z celej Európy - Česi, Nemci, Rakúšania, aj Švédi. Na čo prevažne poľujú?

Každoročne sa lovia kvalitné trofeje jelenej

zveri. Lesná správa Malužiná je súčasťou Chráneného poľovného revíru Nízke Tatry. Jeho výmera je cez 20 000 ha a slúži na veľkoplošné obhospodarovanie jelenej zveri. Na území lesnej správy sa vyskytujú všetky vzácne druhy zveri (medveď, vlk, rys, hlucháň, tetov, jariabok) v hojnom počte. Aj to svedčí o tom, že nám zverené územie je dlhodobo správne obhospodarované.

» Naše horské lúky obdivujú aj zahraniční turisti. Sme schopní ich uchrániť pred vplyvom škodlivého životného prostredia?

Práve teraz prebieha spoločný projekt cezhraničnej spolupráce s Poľskom. Projekt je dotovaný z fondov EÚ, určitý podiel hradíme z vlastných prevádzkových nákladov. Projekt bude trvať 4 roky. Je zameraný na revitalizáciu lúk, aby sa dostali do skladby lúčnych spoločenstiev - pôvodné druhy bylín. Jednou z metód je podsev. Ten umožní obohatenie už jestvujúcich druhov bylín. Výsledkom by malo byť kvalitnejšie krmivo pre zvieratá.

» V našej doline na Uhlisku sú uložené balíky s krmivom. Predpokladám, že je to príprava na zimu.

Áno, sú to balíky senáže. Skúšame nový spôsob konzervácie bez prístupu vzduchu. Budeme ním prikrmovať lesnú zver. Predpokladáme kladný efekt na zdravotný stav zveri a dobrú trofejovú kvalitu.

A keďže ženská zvedavosť nemá hraníc, dozvedela som sa, že vedúci Lesnej správy dochádza do práce denne z podhorskej dedinky Liptovské Kľačany, odkiaľ podniká výlety s rodinkou - manželkou a dvomi dospievajúcimi dcérami. Má rád túto rázovitú obec, z ktorej sa môžete pustiť na hociktorú stranu, vždy nájdete krásny kút prírody. Je ochotný, pomáha ľuďom aj v obci, zastáva funkciu zástupcu starostu obce Liptovské Kľačany.

„Horári“, ako ich voláme, majú naozaj krásnu prácu. Vidieť prírodu sa na jar prebúdzajú, v lete bujnieť a v jeseni, keď sa sfarbia stromy do žltá, či červena, sadnúť si len tak na pník, napiť sa vody zo studničky a počúvať šum lesa. Takéto zážitky môžu mať každý deň. Len keby tej práce nebolo tak veľa! Ďakujem p. Vrbenskému za rozhovor a víťam ho v našej malej dedinskej komunite.

-Mašpanková-

Knižný tip

Nedávno pribudli do knižnice knižky s názvom **Vzdelaná** od Tari Westover a **Kosec** od Neala Schustermana a iné. Rozhodla som sa tieto dve knižky prečítať. Poznala som ich a ohlasy z okolia na ne boli dobré, preto som sa pustila do čítania.

Vzdelaná

Tarin príbeh ma hlboko zasiahol. Ako sa môžete dozvedieť aj z anotácie Tara vyrastá v netradičnej rodine. Otec odmieta verejný systém vzdelávania, preto ako dieťa nechodila do školy. Do školskej triedy vstúpila prvýkrát, keď mala sedemnásť rokov. V knižke Tara popisuje svoju cestu za vzdelaním. Vyštudovala vysokú školu a dokonca získala PhD. z histórie na Cambridge univerzite. Väčšinu svojich detských chvíľ netrávi v školských laviciach, ale na šrotovisku s otcom. Na mňa pôsobila výchova otca bezohľadným až nebezpečným spôsobom. Nielenže odmietať verejný systém vzdelávania, ale neverí doktorom, polícií, akémukoľvek vonkajšiemu kontaktu so svetom. Deti nie sú zaočkované, liečia sa len bylinkami a pripravujú sa na koniec sveta. Tým, že Tara vyrastá v takto izolovanom svete, tak sú jej otcove názory do určitej doby prirodzené a pravdivé, dokonca aj neskôr sa v nej stále dostávajú do rozporu otcove názory na svet a samotný svet, ktorý je jej ukazovaný v plnej kráse.

Tento jej vlastný životopis je dôkazom toho, akí vytrvalí a nezlomní môžu ľudia byť a tiež dôkazom toho, že sa dá prekročiť obmedzujúci pôvod a ísť si za svojimi snami a lepším životom. Pri čítaní knihy sa mi neustále naskytovali otázky typu prečo? Kniha ma prinútila uvažovať nad tým, koľko takýchto Tár sa nachádza v našich chudobných rómskych osadách a ostatných rodinách na Slovensku.

Kosec

Bestseller dnešnej doby. Knižka vás zoberie do nie až tak ďalej budúcnosti, kde čas nehrá

žiadnu rolu, kde sme prekonalí smrť. Áno. Ľudia sa stali nesmrteľní. Porazili rakovinu a všetky choroby minulosti. Čo však nevedia zabezpečiť, je dostatočný priestor na život. Zem nezvláda také množstvo ľudí. Osídlenie vesmíru sa zatiaľ nepodarilo. Aké je teda riešenie? Východisko v päťovej situácii poskytujú smrtky. Ide o ľudí, ktorí sú zamestnaní ako smrťky a teda kosia – usmrcujú ľudskú populáciu a tak zabezpečujú potrebné stavy ľudí na Zemi. Regulujú populáciu. Knižku môžeme považovať za sci-fi žáner, niečo čo je fikcia a nemôže sa to stať. Ale nesnažia sa predsa vedci nájsť spôsob, ako čo najdlhšie predĺžiť ľudský život? Nehľadáme nesmrteľnosť? Ved' aj minulosť nám prostredníctvom diel Jules Verna ukazuje, že to, čo sa zdalo ako „rozprávka“ resp. fikcia v jednej dobe ľudstva, sa neskôr stala realita v inej dobe. Ako príklad môžem uviesť let na mesiac. Knižka núti čitateľa zamyslieť sa nad tým, či svet, aký autor ponúka a teda svet bez prirodzeného zomierania je to, čo by bolo prospešné pre našu populáciu, keďže budúcnosť, kedy sú ľudia nesmrteľní, nie je pre ľudstvo až tak priaznivá, ako by sa zdalo na prvý pohľad.

Veľmi by nás potešilo, keby knižky, ktoré sa kupujú do obecnej knižnice našli svojich čitateľov. Budeme radi, ak nám svojimi pripomienkami pomôžete skvalitniť chod a obsah obecnej knižnice. Milí Malužinčania, preto neváhajte a zbehnite navštíviť knižnicu. Knižky vás určite potešia a v týchto zimných časoch je príjemné zakutráť sa do deky, položiť vedľa teplej čajíka a v rukách mať skvelú knižku.

-kbartkova-

“Niektoré knihy stačí ochutnať, iné prehltnúť, iba niekoľko málo je hodných prežitia a trávenia. Pri niektorých knihách si stačí pozrieť iba jej časť, niektoré stačí preletieť, a niekoľko málo treba prečítať starostlivo s plnou pozornosťou.”

Francis Bacon

Obecná knižnica mala aj tento rok svojich priaznivcov v rôznych vekových skupinách – od tých najmenších, cez žiakov, študentov až po pracujúcich a dôchodcov. Počet celkových výpožičiek prekročil 300 titulov a počet návštev bol tiež pomerne vysoký.

V mesiacoch, kedy knižnicu nebolo možné navštíviť osobne, čitatelia si mohli knihy vypožičať po telefonicknej dohode, knihy bolo možné vymeniť aj prostredníctvom obecného úradu – vypožičané tituly mohli čitatelia zaniest v úradných hodinách na obecný úrad, kde boli v pravidelných intervaloch odovzdávané späť do knižnice. Takáto možnosť výpožičky, prípadne vrátenia, nie je moc využívaná, má však svojich stálych priaznivcov a z tohto dôvodu je možné využívať ju celoročne. Od mesiaca marec knižnica ponúkala počas roku možnosť výpožičky aj neregistrovaným čitateľom – táto možnosť bude v ponuke aj v roku 2021.

Do knižného fondu tento rok pribudlo okrem noviniek od slovenských autoriek hneď niekoľko zaujímavých titulov; medzi nimi napríklad debut Tary Westover: *Vzdelaná*, ktorý popisuje detstvo a dospievanie autorky v rodine amerických survivalistov a pojednáva o tom, ako veľmi nás vzdelanie formuje. Zaujímavým je aj titul: *Slovutný pán prezident*, ktorý je zbierkou archívnych listov od občanov Slovenského štátu priamo jeho prezidentovi – okrem listov a archívnych záznamov z tohto obdobia autorka mapuje životné cesty autorov listov, z ktorých mnohí odpoveď nedostali, alebo sa jej nedožili.

Z poézie stojí za zmienku autorská prvotina básnika vystupujúceho pod menom RickPoison s názvom *Flažolety*, ktorá vyšla v nízkom náklade a obsahuje autorove doteraz nepublikované básne, ale aj obľúbené kúsky uverejnené na sociálnej platforme Wattpad – knižný titul obecná knižnica dostala darom spolu s venovaním od autora.

V nasledujúcom roku plánujeme doplniť knižný fond hlavne o chýbajúce tituly z povinného čítania pre stredoškôľakov, taktiež o nové knihy slovenských a zahraničných autorov. Pokiaľ to situácia dovolí, obecná knižnica sa bude spolupodieľať na organizácii kultúrno-spoločenských akcií – v rámci mesiaca kníh, ale aj mimo neho.

S blížiacimi sa vianočnými sviatkami vám chcem v mene obecnej knižnice popriať príjemné a pokojné prežitie Vianoc a úspešný štart roku 2021. Dúfam, že aj v nasledujúcom roku sa bude naša knižnica tešiť vašej priazni.

KNIŽNICA

OTVÁRACIA DOBA V MESIACOCH JANUÁR - MÁJ

02.01.21 od 14:00 do 15:30
06.02.21 od 14:00 do 15:30
06.03.21 od 14:00 do 15:30
10.04.21 od 14:00 do 15:30
01.05.21 od 14:00 do 15:00

Každá zmena bude včas oznámená

Podme do Betlehema

Starší ľudia radi spomínajú, že v minulosti bývalo na Vianoce iné počasie ako dnes. Hovorili o treskúcich zimách, o metrovom snehu a veľkých závejoch. Cesta na Polnočnú bola v tých časoch namáhavá, ale zaiste aj romantická a radostná. Dnes zvyčajne nemáme ani silné mrazy, ani veľa snehu a keď sa objavia nejaké záveje, odstránia ich technika.

Vo Svätej noci na krátky čas opúšťame vianočnú náladu našich domovov, aby sme sa, podobne ako betlehemi pastieri, prišli pokloniť Spasiteľovi sveta. V tejto chvíli by mal byť v našich srdciach pocit radosti a vďačnosti Bohu za tento nepredstaviteľný dar pre náš svet a pre náš život.

Spolu so svätým Pavlom by sme mali byť šťastní z toho, že: zjavila sa Božia milosť, ktorá prináša spásu všetkým ľuďom (Tit 2, 11). Dokážeme však prežiť túto noc práve v jej hĺbke a v jej význame? Myslí si, že je to pre nás veľmi ťažké. Ťažké preto, že musíme nanovo objaviť zmysel Vianoc ešte cez väčšie záveje, ako naši predkovia. Tieto záveje nám nikto neodhrnie, ak to nespravíme my sami. Sú to záveje, ktoré zakrývajú zmysel Vianoc, Vianoc, v ktorých je Boh neprítomný a na Krista sa zabúda.

„Prvý závej“ zakrývajúci zmysel Vianoc by sme mohli nazvať trhom, obchodovaním a konzumovaním.

Veľa našich súčasníkov prežíva Vianoce s novými vecami a s plným žalúdkom. Keby sme sa ich mohli opýtať, aký je napríklad pomer v posledných dňoch medzi návštevou obchodov a návštevou kostola, jednoznačne by vyhral obchod. Uznáte sami, že je to veľmi

silný závej, ktorý nedovolí spoznať a prežiť udalosť Ježišovho narodenia.

„Druhý závej“ sa nazýva vianočné umenie. Nie, že by sme v tejto chvíli nemali obdivovať krásu vianočných Betlehemov, ktoré vytvorili naši rezbári, alebo nežnosť vianočných kolied. Veď je v nich zobrazený veľký prejav viery a lásky k Ježišovi. Žiaľ naša doba vytvorila aj množstvo vianočných gýčov, ktoré nepozdvihnú myseľ človeka k Bohu, ale práve naopak, deformujú jeho ducha a cit pre krásu. Tieto gýče neprivádzajú človeka k Spasiteľovi sveta, ale k akémusi vyumelkovanému dieťaťu.

Je ešte veľa iných závejov zakrývajúcich cesty vedúce ku kresťanskému zmyslu Vianoc. My sa skôr pýtajme: Čo robiť, aby sme dokázali odstrániť tieto záveje z Božích ciest?

Pomôcť nám môžu pastieri. Keď anjeli od nich odišli, povedali si: Podme teda do Betlehema a pozrieme, čo sa to stalo, ako nám oznámil Pán.

Pastieri sa nezastavovali na nijakých trhoch. Prišli rovno na miesto, kde našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jaslach.

Aj dnes záleží na tomto slove „podme“. Nezastavujeme sa pri vianočnom stromčeku, ani pri darčekom, ani pri prestretom stole, ani pri vianočných piesňach, podme aj my rýchlo do Betlehema. Nájdime Máriu a obdivujeme jej lásku k Ježišovi, nájdime Jozefa a obdivujeme jeho lásku k obidvom a predovšetkým nájdime Ježiša a povedzme mu: Ďakujem ti, že si sa pre mňa narodil, ďakujem ti, že si ma prišiel zachrániť z moci hriechu. Prijmi môj dar, ktorým je môj sľub, že nedovolím, aby tvoje narodenie zakryli záveje zmaterializovaného a konzumného sveta.

Udalosti spojené s narodením Pána Ježiša sú pre nás šokom a následným obdivom, ako

d'aleko dokáže Boh zájsť z lásky k človeku a z túžby opäť nás – stratené ovce – priviesť späť k sebe.

Bratia a sestry, nech nás Božia dobrota a blízkosť naplňa vďačnosťou, že Bohu tak veľmi záleží na našom dobre a spase.

Nech Vianoce 2020 sú pre všetkých žiarivou slávnosťou. Každý veriaci nech prijme výzvu anjelov, ktorí neprestajne ohlasujú: Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.

- Daj pozor na svoje skutky, stanú sa zvykmi.
- Daj pozor na svoje zvyky, stanú sa tvojím charakterom.
- Daj pozor na svoj charakter, stane sa tvojím osudom.
- Daj pozor na svoje myšlienky, stanú sa slovami.
- Daj pozor na svoje slová, stanú sa skutkami

Poriadok svätých omší počas Vianočných sviatkov

Poriadok bohoslužieb má informatívny charakter. Záväzný čas bude uvedený vo farských oznamoch a na webstránke farnosti.

24. 12. 2020	Štvrtok	24.00 hod.
25. 12. 2020	Piatok	10.30 hod.
		14.00 hod. Čierny Váh
26. 12. 2020	Sobota	11.00 hod.
27. 12. 2020	Nedeľa	11.00 hod.
31. 12. 2020	Štvrtok	16.00 hod.
01. 01. 2021	Piatok	11.15 hod.
03. 01. 2021	Nedeľa	11.00 hod.

Všetkým Vám prajem milostiplné vianočné sviatky, naplnené láskou, radosťou a pokojom, a požehnaný nový rok.

Váš duchovný otec

ThDr. PaedDr. PhDr. František Kočibal, PhDr.
farár Rímskokatolíckej farnosti Hybe

„Po rokoch chátrania spúšťajú záchranu historického hostinca“

Pod takýmto titulkom vyšiel článok v týždeníku My Liptovské noviny. V článku sa ďalej píše: „Aby sa furmanom či obchodníkom ľahšie cestovalo, zastavovali sa v prícestných hostincoch. Občerstvili sa, prepriahli kone. V minulosti boli takéto zastávky bežné. Rozvojom automobilovej dopravy sa však cestovanie zmenilo. Prícestné hostince takmer zanikli. Jeden z mála, dodnes zachovaných, už dvesto rokov stojí v Malužinej pri ceste, ktorou pulzoval čulý obchodný život najmä vďaka baniam a hutám v doline. Je to rozložitá kamenná budova, ktorá slúžila na občerstvenie, prenocovanie a aj zábavu. Kone sa prepriahali v haláši - vo veľkej budove oproti hostincu. Hostinec spolu s halášom bol postavený pred dvesto rokmi na ceste, ktorá spájala Liptov s Horehroním a strmými úsekmi prekonávala Nízke Tatry. No využívali ju najmä pre dopravu výrobkov z tamojšej huty. Záchrana hostinca prichádza v hodine dvanástej“.

Hostinec, nazývaný miestnymi obyvateľmi aj „Trégerov dom“ je stredobodom záujmu nielen pamiatkárov, ale aj širokej verejnosti. Obec ho kúpila v r. 2018 do vlastníctva obce za 1,- Eur ako podmienku pri kúpe 3700 m² okolitého pozemku pod Halášom, aj hostincem. Kúpou pozemkov sa obec stala vlastníkom už 2. kultúrnej pamiatky. Výhoda, či prí-

ťaž? Príťaž z hľadiska toho, že rekonštrukcia musí prebiehať podľa vopred schváleného projektu, pričom musí zostať zachovaný pôvodný vzhľad budovy. No súčasne výhoda, nakoľko obec nemá kultúrny dom, ani poriadny obecný úrad. Terajší obecný úrad je budova stará 50 rokov, ktorá bola postavená z drevtrieskových panelov, aby slúžila ako škola. Rekonštrukciou by obec získala nové priestory na obecný úrad, priestory pre klub mládeže, klub dôchodcov a tiež na presťahovanie knižnice do dôstojnejších priestorov. Navyše je budova hostinca veľmi dobre situovaná z hľadiska prístupu od cesty. Pamiatkový úrad nemá s týmto zámerom problém, dokonca to uvítal. Veď, ktorá obec na Slovensku má obecný úrad v kultúrnej pamiatke? Obec sa do rekonštrukcie pustila už v tomto roku. Obecné zastupiteľstvo schválilo kapitálové výdavky na rekonštrukciu strechy, pričom 1.etapa bola ukončená a 2 etapa bude pokračovať v roku 2021. Na

tento účel dostala od ministerstva kultúry nenávratný príspevok 20 tisíc Eur. Zvyšok bude financovať z vlastných zdrojov. Strecha je len začiatok. V rozpočte na rok 2021 poslanci schválili ďalšie výdavky, aby sa pokračovalo v rekonštrukcii, pričom obec plánuje využiť ďalšie výzvy z prostriedkov EÚ na projektové práce - statiku a vlhkosť objektu, na okná, podlahy, či na fasádu. Sú práce, ktoré by sme zvládli vlastnými silami, brigádnicke. Mohli by sme začať už túto jar. Potrebujeme každú pomocnú ruku. Naši rodičia stávali v akcii „Z“ predajňu Jednota v našej obci, dodnes na to spomínajú. Verím, že spojíme sily, aby naše deti boli na nás hrdí, že sme im nezanechali len chátrajúce stavby, ale pekné priestory, ktoré skrášlia obec a zároveň budú slúžiť nám všetkým. Hostinec a Haláš dotvárajú celkovú historickú hodnotu v našej obci, ktorá je pôsobivá a rozmanitá pre svoju banícku a lesnícku minulosť.

-Mašpanková-

Poznáte históriu Trégerovie domu?

Obec v roku 2018 nadobudla do vlastníctva národnú kultúrnu pamiatku, ktorú poznáme pod názvom *Hostinec* alebo *Trégerovie dom*. Práve druhé pomenovanie nesie po Petrovi Trégerovi, ktorý ju prevádzkoval v medzivojnom období a počas druhej svetovej vojny. Začali sme sa zaujímať o jeho históriu. V knižke o Malužine od Františka Bizuba sme sa dozvedeli pár základných údajov, ale stále nám chýbala podstatná časť histórie domu. Pátranie sa začalo. Snažili sme sa nájsť kontakt na niekoho, kto by si pamätal históriu domu z čias prevádzkovania *Hostinca*. Počas tohto obdobia zhľadania kontaktov, zhodou okolností prišiel na obecný úrad e-mail, v ktorom jedny z bývalých majiteľov *Hostinca* chválili jeho rekonštrukciu a tešili sa tomu. Spomenuli Eleny Trégerovú (dcéra hostinského Petra Trégera), ako jednu z posledných, ktorá v dome žila a veľa si pamätala z jeho histórie. Nadšenie bolo obrovské. Získali sme cenný kontakt. Teraz sa spolu s nami ponorte do jeho histórie, tak ako si ju pamätá pani Elena.

Peter Tréger sa zaslúžil o rozvoj krčmy a obchodu v Malužine. Na tú dobu mal silné citeenie pre podnikanie. Bol to všestranne nadaný človek. Prevádzkoval krčmu s obchodom. Vzhľadom na to, že majiteľ Peter Tréger mal aj kone a vozy, robil aj povozníka. Privyrábali si aj zvozom dreva z hory. Na takéto široké podnikanie bola potrebná licencia, ktorú získal za zásluhy v 1. svetovej vojne, kde pôsobil ako legionár. Narukoval v Medzilaborciach do Podtatranského pluku. Vojská dostávali konzervu na prídel. Po dvoch dňoch hladovania zjedol svoju konzervu bez dovolenia, za tento čin ho chceli popraviť. Pred popravou si vymyslel, že sa ide ešte oholiť, využil nepozornosť ostatných vojakov a ušiel na druhú stranu k ruskej armáde, kde sa stal zajatcom. Poslali ho na nútené práce na Ural, kde pracoval v továrni na zápalky. Odtiaľ mu pomohol Štefánik odboj, s ktorým cestoval cez Transsibírsku magistrálu do Spojených štátov amerických a odtiaľ do Európy. Až v roku 1922 sa vrátil domov z vojny a oženil sa so Zuzanou Otíliou

narodenou v Nižnej Boci, odkiaľ aj on pochádzal. V roku 1923 sa mu narodil prvý syn Pavel Tréger.

V roku 1928 kúpili manželka nehnuteľnosť *Hostinec*. Pred Trégerom obchod prevádzkoval Žid Šteinberg, keď sa však jeho dcéry povydávali, nemal kto v obchode a krčme obsluhovať, on a manželka na to nestačili a tak sa v roku 1920 presťahovali do Liptovského Hrádku. Po nich krčmu zhruba jeden rok prevádzkovali Mackovci. Následne sa už k prevádzkovaniu dostáva rodina Trégerovcov. Tvrdí sa, že v tej dobe *Hostinec* kúpili za 100 tis. korún a ďalších 100 tis. korún investovali do rekonštrukcie domu. Finančné prostriedky získali z pôžičky. Ručiteľmi boli Zuzanini rodičia, ktorí mali dostatok finančných prostriedkov, nakoľko otec robil strechy v Budapešti.

Rekonštrukcia spočívala v prepojení domu s pivnicou, prístavenie vaškuchyne a vytvorenie stredovej časti domu s rebríkom. Na pozemku v záhradnej časti domu bol domček, kde bývali pomocné sily. Taktiež sa v záhrade nachádzalo jazierko so pstruhmi a kolkáreň. Hlavný dom bol rozdelený na dve časti. Prvá časť pozostávala z krčmy s obchodom, vaškuchyne a pivnice. Druhá polovica pozostávala z bývania pre majiteľov a jednej hostovskej izby. V druhej časti záhrady sa nachádzal domček, kde sa spracovávalo a uskladňovalo mäso, upravené údením a sušením. Cez cestu bol Halaš, kde boli ustajnené dva páry koní, koče, vozy, sane, tri kravy, dve prasatá a ovce, ktoré strážil pes.

Krčma fungovala aj ako obchod s potravinami a tabakovými výrobkami. V obľube boli gulečník, koly, šachy alebo karty. Halaš slúžil ako preprahacia stanica. Furmani občas prespávali v hostovskej izbe. Krčmu zásoboval pivom a krachelikmi (voda s cukrom či octom a medom) Vozárik z Liptovského Mikuláša. Po múku sa chodilo k mlynárovi Kelovi a cestou sa vždy zastavilo aj po tabak do cigary.

Pravidelne sa varili obedy pre úradníkov. Vždy k pätnástemu dňu v mesiaci (po výplachoch) sa robilo pohostenie pre horárov. Cez leto sa piekli čerstvé pstruhy. Muziku zabezpečil Dežo Cibula od Brezna, ktorý hrával cigánsku hudbu a na Malužín chodil pešo.

V roku 1936 Zuzana znova otehotnela. Dieťa sa však narodilo mŕtve a následne umiera aj jeho manželka. Predpokladá sa, že na otravu krvi. Pre Petra Trégera to bola veľká strata. Neskôr sa znova oženil. Vzal si Amáliu Trégerovú rod. Bohmerovú z Nižnej Boce, ktorá istý čas pôsobila ako pomocnica v obchode. V roku 1938 sa mu narodila dcéra Elena a v roku 1942 syn Tibor. Peter Tréger tak mal tri deti.

Podnikanie bolo dobre rozbehnuté, rodina sa rozrástla, zlom nastal, keď prišla druhá svetová vojna. Chod krčmy a obchodu ostal zachovaný, avšak v tej dobe sa predávalo na potravinové lístky. Peter bol členom Akčného národného výboru. Počas dňa krčma fungovala ako za bežných okolností, v nočných hodinách však zásobovala partizánov. Prvá partizánska brigáda sa schovávala okolo Tajchu, keď sa situácia vyhrocovala, drevorubači od Kráľovej Lehoty po Malužín zatarasili

cestu, aby sa tanky nedostali cez Čertovicu do Banskej Bystrice. Rodina Trégerovcov ušla do horárne u Michalíka. Chlapi, čo pomáhali robiť tieto zátaras boli odvlečení do zajatia. Nemeckí vojaci zatkli aj obchodníka Petra Trégera. Odsúdili ho na smrť zastrelením. Pred vykonaním rozsudku si musel sám vykopať vlastný hrob. Druhýkrát sa mu už nepodarilo smrti ujsť. Zastrelený bol v Ružomberku na Kľačane v lese.

Po jeho smrti v roku 1945 prebrala krčmu jeho druhá žena Amália. S prevádzkovaním jej pomáhali traja pomocníci. V roku 1948 nastalo znárodňovanie a moc prevzali komunisti, aby sa zabránilo znárodneniu krčmy, preklasifikovala sa na obytný rodinný dom. K tomu však bolo potrebné urobiť ešte úpravy. Krčmová časť sa predelila múrami. Zamuroval sa krb. Podnikateľská činnosť sa ukončila. Amália ako vdova s dvomi vlastnými deťmi a jedným nevlastným synom ostala bývať v nehnuteľnosti a na živobytie si začala zarábať v miestnej fabrike za pásom.

-kbarťkova-

Viete, že...

Celoplošné testovanie na COVID-19 sa uskutočnilo na Slovensku v 2 kolách. Prvé kolo 31. októbra až 1. novembra, druhé kolo 7. až 8. novembra 2020. Väčšina obyvateľov našej obce využila odberové miesto na Nižnej Boci, menšia časť v Kráľovej Lehote. Vďaka patrí zdravotníkom, ale aj všetkým zložkám, ktoré pomáhali s prípravou a zabezpečením testovania. Medzi dobrovoľníkmi boli aj naši hasiči Róbert Ozdýnyi, Andrej Pastucha, Štefan Lipták, Zuzana Ráchelová. Testovanie dopadlo dobre, no predsa sa našiel jeden pozitívny, ktorý bohužiaľ ochoreniu COVID 19 podľahol. Výsledky testov v oboch kolách boli nasledovné:

Nižná Boca (Vyšná Boca, Malužiná)

	účast	pozitívni	%
1.kolo	551	1	0,18
2.kolo	510	1	0,2

Kráľova Lehota

	účast	pozitívni	%
1.kolo	348	2	0,57
2.kolo	358	3	0,84

- Vyrezávanie tekvičiek naše deti tento rok zvládli doma. Obec im poskytla tekvice a deti ich priniesli na námestie. Svietiace strašidelné tiene večerami dotvárali atmosféru haloweenu.

DOBRÉ RADY

Príhľava dvojdomá

je vyhľadávaná pre svoje univerzálne liečivé účinky. Dá sa využiť v kuchyni, aj pri skrášľovaní. Rastie takmer všade. Kvitne od júna do septembra. Žihľava je bohatá na vitamíny, aj na minerály, napríklad na draslík, vápnik, železo, vitamín C, vitamíny skupiny B.

Použitie zvnútra: Čaj pripravený z listov sa používa na liečbu reumatizmu, dny. Upravuje bolestivú menštruáciu, povzbudzuje tvorbu materského mlieka. Pitie čaju zlepšuje krvný obeh. Zvlášť výhonky mladšej žihľavy majú čistiace účinky. Nesmie sa však piť dlhšie ako 3 týždne. Pomáha pri problémoch s močovými cestami a obličkovými kameňmi. Ak nás trápia afty a bolesti v hrdle, pomôže kloktanie z odvaru žihľavy.

Použitie zvonku: Čerstvé listy sa používajú pri naparovaní tváre, pretože pomáhajú pri masnej pleti. Odvar podporuje zdravý rast vlasov.

V kuchyni: Čerstvé nasekané listy sa dajú pridať do polievok, nátierok a nákypov. Nasekané sa môžu uskladniť v mrazničke a môžu sa používať ako prísady po celý rok.

Maska proti lupinám: Potrebujeme za hrst nasekanej žihľavy a 3 lyžice plnotučného tvarohu. Najprv si pripravíme silný odvar zo žihľavy - listy zalejeme horúcou vodou, prikryjeme a necháme aspoň 2 hodiny lúhovať. Potom tekutinu precedíme a odložíme. Vylúhované listy zmiešame s tvarohom, nanesieme ku korenkom vlasov a necháme zaschnúť. Potom spláchneme žihľavovým odvarom a umyjeme detským šampónom. Potom ešte raz prelejeme vlasy žihľavovým odvarom a už nevyplachujeme.

Vianoce očami našich teenagerov

» Čo sa ti na Vianociach najviac páči?

- Jurko Divok: Celá vianočná atmosféra.
- Kubko Pavelka: Jedlo. Milujem kapustnicu, rezeň s ryžou a medovníky. Tiež mám rád, keď dostanem nejaký darček.
- Jurko Lištiak: To, že je celá rodina pokope, že môžem rodinu potešiť darčekom.
- Adamko Chytil: To, že sa naučíme.

» Aké darčeky preferuješ mäkké (pod mäkkými balíčkami sa rozumejú najčastejšie ponožky, rukavice a pod.) alebo tvrdé (hračky, knihy)?

- Jurko Divok: Tvrdé.
- Kubko Pavelka: Mäkké. Môžu tam byť peniažky.
- Jurko Lištiak: Mäkké.
- Adamko Chytil: Určite mäkké.

» Veríš na nosenie darčiekov Ježiškom? Ak nie odkedy?

- Jurko Divok: Zhruba od 6 alebo 7 rokov už nie.
- Kubko Pavelka: Čože Ježíško nenosí darčeky? Ale nie. Robím si srandu. Darčeky kupujú rodičia. Myslím, že som mal 8 rokov, keď som to zistil.
- Jurko Lištiak: Nie. Mal som 8 alebo 9 rokov, keď som to zistil. Videl som, ako mama kupovala vianočný baliaci papier a potom sme si v ňom pod stromčekom našli zabalené darčeky.
- Adamko Chytil: Na Vianoce Ježíško darčeky pod stromček nenosí. Ale ja od neho dostávam užitočné dary po celý rok.

» Snažíš sa nájsť darčeky v predstihu? Aké sú obľúbené skryšy rodičov?

- Jurko Divok: Už nie, predsa je to prekvapko. Obľúbené skryšy rodičov boli pod posteľou, v skrini za vecami alebo hore na skrini.
- Kubko Pavelka: Úmyselne ich nehľadám, len rodičia ich nevedia dobre skryť. Keď som raz hľadal niečo sladké v špajzi, našiel som spoločenskú hru Activity, ktorú mi rodičia kúpili pod stromček. Tento rok, som už tiež jeden darček našiel. Išiel som si po ponožky a našiel som medzi vecami voňavku Cristiana Ronalda. Veľmi sa na ňu teším.
- Jurko Lištiak: Nevie, kde skrývajú darčeky. Nikdy som sa ich nesnažil nájsť.

» Pamätáš, ktorý darček ťa najviac potešil

a naopak, z ktorého si bol sklamaný?

- Jurko Divok: Najviac asi oblečenie. Sklamany som nikdy nebol. Potešilo ma všetko.
- Kubko Pavelka: Lyže ma potešili, keďže rád lyžujem. Playstation 2. To bola moja prvá herná konzola. Minulý rok som sa potešil FIFE 19, v ktorej je Cristiano Ronaldo. To je môj obľúbený futbalista. Sklamany som nebol nikdy.
- Jurko Lištiak: Potešia ma všetky darčeky.
- Adamko Chytil: Asi si myslím, že najlepší darček bol dron, s ktorým dodnes neviem lietať.

» Aké dobroty na vašom štedrovečernom stole nesmú chýbať?

- Jurko Divok: Oblátky s medom, kapustnica s domácimi rezancami, šalát s rezňom, filé a údené. Údené fakt milujem.
- Kubko Pavelka: Mám rád veľmi ryžu, takže tá nesmie chýbať. Potom kurací rezeň, kapustnica, údené mäso, rôzne druhy koláčov a samozrejme pri stole nesmie chýbať rodina.
- Jurko Lištiak: Kapustnica, šúľance s makom, ryba a zemiakový šalát.
- Adamko Chytil: Teraz si predstavte váš každoročný štedrovečerný stôl.... Áno. Presne tie dobroty tam nesmú chýbať.

» Máš už pripravenú „muníciu“ na Silvestra?

- Jurko Divok: Zatiaľ nie, ale už musím ísť niečo nakúpiť.
- Kubko Pavelka: Nekupujem to kvôli psom.
- Jurko Lištiak: Áno.
- Adamko Chytil: Ale kdeže. Je s tým sranda, no je to dosť nebezpečné a to hovorím z vlastnej skúsenosti.

» Čo by si zaprial Malužinčanom k vianočným sviatkom?

- Jurko Divok: Hlavne zdravie v dnešnej dobe, pokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu rodiny a šťastný rok 2021.
- Kubko Pavelka: Veľa zdravia, šťastia a lásky. Nerobme si navzájom zle, budme k sebe priateľskí.
- Jurko Lištiak: Veľa šťastia a veľa prežitých rokov a tiež, aby sa toľko nepilo.
- Adamko Chytil: Tak ja Malužinčanom najviac prajem veľa negatívnych testov, ale samozrejme aj pokoj v duši.

-kbarťkova-

Oznamy:

Zmena - plánovaný termín vývozu komunálneho odpadu sa presúva z 23. decembra na 30. decembra 2020.

Oznámenie - nové adresy na elektronic-kú komunikáciu s OcÚ Malužiná:
podatelna@obecmaluzina.sk
starososta@obecmaluzina.sk

Koedníci Dobrej noviny oznamujú priateľom a dobrodincom, že sa koledovanie tohto roku neuskutoční

OPUSTILI NÁS

Po dlhej a ťažkej chorobe nás 16. novembra 2020 vo veku 74 rokov opustil **Karol Divok**.

Dňa 8. 12. 2020 nás náhle opustila **Jarmila Piovarčiová** vo veku 79 rokov.

Češť tvojmu plodnému životu! Odpočívaj v pokoji. Všetko zmizne, len stopy Tvojej lásky a spomienky na predobré srdce nám zostanú.

Kto v srdci žije, nezemiera

BLAHOŽELÁME JUBILANTOM

Okrúhle životné jubileum oslávili:

v októbri

Emília Petruľová - 65 rokov
Anna Garajová - 70 rokov

v novembri

Miloš Gulaša - 60 rokov
Vladimír Lajš - 65 rokov
Alžbeta Žišková - 80 rokov

v decembri

Marta Pastuchová - 65 rokov

*Ste takí mladí ako vaša viera,
takí starí ako vaše pochybnosti,
takí mladí ako vaše sebavedomie,
takí starí ako váš strach,
takí mladí ako vaša nádej, takí
starí ako vaše zúfalstvo.*

Malužinské Novinky - noviny obce Malužiná,
vydáva Obecný úrad Malužiná,
tel. č. 044/5292 221,
email: obecmaluzna@stonline.sk
redaktori: Kristína Bartková, Marta Španková
grafika: jennym, s.r.o.